

WSPÓŁPRACA MIĘDZYREGIONALNA NA PRZYKŁADZIE POLSKI ZACHODNIEJ

W pięciu województwach Polski Zachodniej, a więc na Opolszczyźnie, Dolnym Śląsku, Lubuskim, Wielkopolskim i Zachodniopomorskim zamieszkuje obecnie ponad 10 mln osób. Jest to 26,2 % ludności Polski. Obszar Polski Zachodniej obejmuje 30,7 % powierzchni kraju. Po II wojnie światowej obszar tychże regionów, za wyjątkiem Wielkopolski, został zamieszkały przez Polaków, którzy przyjeżdżali tam wyrzuceni z kresów wschodnich II RP i przemieszczający się z centralnej części kraju. Mieszkańcy województw zachodnich przebyli długą drogę, zanim poczuli się na tych obszarach, jak u siebie. Dopiero od dekady w pamiętnikach, dziennikach, autobiografiach możemy dostrzec takie wpisy, jak: moja ulica, moje miasto, nasze góry. Wcześniej ojczyzna prywatna nie była wiązana z tymi terenami. Przewyciężenie obcości, bycia nie u siebie, to ogromnie ważne procesy w tworzeniu się tożsamości lokalnej i regionalnej. Bez własnej tożsamości trudno nawiązywać autentyczną współpracę, a wcześniej być w pełni gospodarzem. Pojawiające się w ostatnich latach w regionach Zachodniej Polski przykłady wielorakiej współpracy na płaszczyźnie lokalnej, między społecznościami, instytucjami lokalnymi, regionalnej i międzyregionalnej nie byłyby możliwe gdyby nie kształtująca się tożsamość, przywiązanie do tych ziem, a także proces tworzenia się społeczeństwa obywatelskiego.

Przyjęta przez Radę Ministrów w kwietniu 2019 roku Strategia Rozwoju Polski Zachodniej zakłada, że głównym kierunkiem rozwoju makroregionu jest zwiększenie jego konkurencyjności w wymiarze europejskim, dzięki efektywnemu wykorzystaniu swoich potencjałów. Wizją makroregionu jest: Polska Zachodnia – region dorzecza Odry ... współpracujący, kreatywny, atrakcyjny, mobilizujący, otwarty. Celami Strategii są 1. Integracja przestrzenna i funkcjonalna makroregionu,

poprzez wzmocnienie wewnętrznych powiązań pomiędzy głównymi miastami Polski Zachodniej, zwiększenie dostępności transportowej makroregionu z Berlinem, Dreznem, Pragą i Wiedniem, a także Katowicami, Warszawą i Gdańskiem, modernizację odrzańskiej drogi wodnej; 2. Budowa oferty gospodarczej, poprzez: wspieranie nowoczesnych rozwiązań w wiodących branżach gospodarczych makroregionu, rozwój i profesjonalizację działalności ośrodków innowacji i przedsiębiorczości, tworzenie zachęt do inwestowania, tworzenie i rozwój ponadregionalnych produktów turystycznych; 3. Wzmacnianie potencjału naukowo-badawczego, poprzez budowanie oferty edukacyjnej na potrzeby gospodarki opartej na wiedzy.

Głównym źródłem finansowania będą środki unijne, zaprogramowane przede wszystkim w krajowych i regionalnych programach operacyjnych (PO). W krajowych PO zostaną przewidziane preferencje dla wyboru projektów o charakterze ponadregionalnym. Za pomocą Strategii Polska Zachodnia zakotwiczyła swoje makroregionalne priorytety w centralnym systemie wsparcia. Długi proces prac nad dokumentem, prowadzonych przez województwa i Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, przynosi obecnie owoce, m. in. w postaci ośmiu projektów kluczowych, które zostaną zrealizowane jako w pierwszej kolejności. Należą do nich przedsięwzięcia infrastrukturalne (rozbudowa Odrzańskiej Drogi Wodnej, poszczególnych odcinków linii kolejowych i dróg ekspresowych), rozwój ponadregionalnych specjalistycznych centrów medycznych, inwestycje w sieci energetyczne oraz współpraca ośrodków akademickich i instytutów badawczych z gospodarką. Dokument nawiązuje do współpracy ze wschodnioniemieckim sąsiadem. Bliskość Niemiec, silnego partnera gospodarczego o wysokim stopniu innowacyjności, traktowana jest jako ważny potencjał Polski Zachodniej. Postuluje się pogłębienie międzynarodowej kooperacji gospodarczej oraz naukowo-badawczej makroregionu m.in. poprzez intensyfikację współpracy transgranicznej.

Podjęcie współpracy pomiędzy regionami i utworzenie silnego makroregionu Polska Zachodnia, to z pewnością pozytywny przykład partnerskiego porozumienia, zapewniającego równość wszystkich stron.

W systemie wdrażania Strategii Rozwoju Polski Zachodniej uwzględniono zasadę partnerstwa i współpracy, zasadę koordynacji, zasadę wieloszczeblowego zarządzania rozwojem Polski Zachodniej, zasadę podejmowania decyzji o dowody, co zapewnia transparentne i podmiotowe procesy decyzyjne w ramach porozumienia. System koordynacji Polski Zachodniej oparty jest o współpracę rządu, Komitet Koordynacyjny do spraw Polityki Rozwoju, Podkomitet do spraw rozwoju regionalnego i wymiaru terytorialnego przy Komitecie do spraw Umowy Partnerstwa, Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, Zarządy województw Polski Zachodniej, partnerzy działający na rzecz realizacji projektów i przedsięwzięć Polski Zachodniej. To decyduje o jednej polityce trzech szczebli centralnego, regionalnego i lokalnego w tworzeniu i realizacji przedsięwzięć, co sprzyja efektywności w wydawaniu publicznych środków.

Literatura

1. Dutkowski M., Wykorzystanie potencjału gospodarczego-naukowego dla rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Zachodniej, Szczecin 2011
2. Dziemianowicz W., Szlachta J., Diagnoza strategiczna Polski Zachodniej, Geoprofit 2011
3. Komornicki T., Dostępność transportowa Polski Zachodniej, Opole 2011
4. Kozak M, Turystyka i dziedzictwo kulturowe Polski Zachodniej, Warszawa 2011

Алекса́нյя Сві́тлана

(науковий керівник: д.е.н, професор, професор кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу ЗУНУ Монастирський Г.Л.)

ТРАНСФОРМАЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УСТРОЮ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА СТРУКТУРНІ ЗМІНИ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Проблеми адміністративно-територіального устрою України (далі – АТУ) є результатом неналежної діяльності сучасної політичної еліти, яка не спромоглася виробити і провести